

## Transliteration–Telugu

Transliteration as per Modified Harvard-Kyoto (HK) Convention  
(including Telugu letters – Short e, Short o) -

a A i I u U  
R RR IR IRR  
e E ai o O au M (H or :)

(e – short | E – Long | o – short | O – Long)

k kh g gh n/G  
c ch j jh n/J (jn – as in jnAna)  
T Th D Dh N  
t th d dh n  
p ph b bh m  
y r l L v  
S sh s h

### rAma bhakti-SuddhabangALa

In the kRti 'rAma bhakti sAmrAjyaM' – rAga Suddha bangALa – SrI tyAgarAja describes the ecstasy he experiences. This song is addressed to his mind.

P rAma bhakti sAmrAjyam(E)  
mAnavulak(a)bbEnO manasA

A A mAnavula sandarSanam-  
(a)tyanta <sup>1</sup>brahmAnandamE (rAma)

C <sup>2</sup>IlAg(a)ni vivarimpa lEnu  
cAla sv(A)nubhava vEdyamE  
III A sRshTa jaga(t)rayam(a)nE  
kOlAhala tyAgarAja nutuDagu (rAma)

#### Gist

O my mind!

By whomsoever was attained the empire of devotion to SrI rAma - praised by this tyAgarAja - who projected sportingly the tumult called the three Worlds!

Even beholding those persons, is an intense Supreme bliss.

I am unable to describe it (the empire of devotion) to be of such and such nature; it is knowable only through self experience.

#### Word-by-word Meaning

P O my mind (manasA)! By whomsoever (E mAnavulaku) was attained (abbEnO) (mAnavulakabbenO) the empire (sAmrAjyamu) (sAmrAjyamE) of devotion (bhakti) to SrI rAma!

A Even beholding (sandarSanamu) those (A) persons (mAnavula), is an intense (atyanta) (sandarSanamatyanta) Supreme bliss (brahmAnandamu) (brahmAnandamE);

O my mind! by whomsoever was attained the empire of devotion to SrI rAma!

C I am unable to (lEnu) describe (vivarimpa) it (the empire of devotion) to be (ani) of such and such nature (I lAgu) (I lAgani);

it is knowable (vEdyamE) only (cAla) (literally much) through self (sva) experience (anubhava) (svAnubhava);

O my mind! by whomsoever was attained empire of devotion to SrI rAma – Lord praised (nutuDagu) by this tyAgarAja -

who projected (sRsh'Ta) sportingly (IIIa) the tumult (kOlAhala) called (anE) the three (trayamu) Worlds (jagat) (jagatrayamanE)!

Notes –

Variations -

<sup>1</sup> – brahmAnandamE - brahmAnandamE manasA.

References –

Comments -

<sup>2</sup> – IlAgani vivarimpa lEnu – I am unable to describe 'it' to be of such and such nature. In the books, 'it' has been attributed to the 'bliss' (brahmAnandamu) mentioned in anupallavi. If beholding those people who have attained the empire (sAmrAjyamu) is supreme bliss (brahmAnandamu), then, the empire (sAmrAjyamu) itself should be of greater bliss. Therefore, the caraNa 'IlAgani' refers to the said empire (sAmrAjyamu). The thrust of the kRti is not about beholding those who have attained the empire, but attaining the empire itself. That is what SrI tyAgarAja amplifies in caraNa as 'knowable only through self experience (cAla svAnubhava vEdyamE)'.

## Devanagari

प. राम भक्ति साम्राज्य(मे)

मानवुल(क)ब्बेनो मनसा

अ. आ मानवुल सन्दर्शन-

(म)त्यन्त ब्र(ह्या)नन्दमे (रा)

च. ईला(ग)नि विवरिम्प लेनु

चाल स्वानुभव वेद्यमे

लीला सृष्ट जग(त्र)य(म)ने

कोलाहल त्यागराज नुतुडगु (रा)

## English with Special Characters

pa. rāma bhakti sāmrājya(mē)

mānavula(ka)bbañō manasā

a. ā mānavula sandarśana-

(ma)tyanta bra(hmā)nandamē (rā)  
ca. īlā(ga)ni vivarimpa lēnu  
cāla svānubhava vēdyamē  
līlā sṛṣṭa jaga(tr)ya(ma)nē  
kōlāhala tyāgarāja nutuḍagu (rā)

### **Telugu**

ప. రామ భక్తి సామూజ్యమే  
మానవుల(క)బ్మెనో మనసా  
అ. ఆ మానవుల స్వర్ణర్మన-  
(మ)త్యంత బ్రహ్మస్వర్మనుమే (రా)  
చ. ఈలా(గ)ని వివరిమ్ము లేను  
చాల స్వానుభవ వేద్యమే  
లీలా సృష్టి జగత్తయమునే  
కోలాహల త్యాగరాజ నుతుడగు (రా)

### **Tamil**

ப. రామ ప<sup>4</sup>க்தி ஸாம்ராஜ்யமே  
மானவுல(க)ப்பீபெ<sup>3</sup>னோ மனஸா  
அ. ஆ மானவுல ஸந்த<sup>3</sup>ர் ஸன-  
(ம)த்யந்த ப்ரஹ்மானந்தமே (ரா)  
ச. ஈலா(க<sup>3</sup>)னி விவரிம்ப லேனு  
சால ஸ்வா(வா)னுப<sup>4</sup>வ வேத<sup>3</sup>யமே  
லீலா ஸ்ருஷ்ட ஜக<sup>3</sup>(த)ரயமை(னே  
கோலாஹல த்யாகராஜ நுதுடகு<sup>3</sup> (ரா)

இராமனின் பக்திப் பேரரசு  
எம்மானவருக்கு கிடைத்ததோ, மனமே!

அம்மானவரை தரிசித்தல் (கூட)  
மட்டற்றப் பேரானந்தமே!  
இராமனின் பக்திப் பேரரசு  
எம்மானவருக்கு கிடைத்ததோ, மனமே!

இவ்விதமென விவரிக்க இயலேன்;  
மிக்கு தான் துய்த்து உணர்வதுவே!  
திருவிளையாடலாக, மூவுலகமெனும் பேராரவாரத்தினைப்  
படைத்த, தியாகராசனால் போற்றப் பெற்றோனாகிய,  
இராமனின் பக்திப் பேரரசு

எம்மானவருக்கு கிடைத்ததோ, மனமே!

இவ்விதமென விவரிக்க - ராமனின் பக்திப் பேரரசினை

### **Kannada**

ப. ராம ஭ுகி ஸாமாஜி(மீ)

மாநவுல(க)பீநோ மன்ஸா

அ. அ மாநவுல ஸ்த்ரீ-

(ம)தீந் பு(கூ)நந்மீ (ரா)

க. சுலா(க)நி விவரிமூ லீநு

கால ஸாந்தஷப வீந்மீ

லீநா ஸ்தீ ஜங்கு(ம)ய(ம)நீ

கீநாகல தாராஜ ஸுட்டங் (ரா)

### **Malayalam**

ப. ராம கெதி ஸாமாஜிய(மே)

மாநவுல(க)ஸ்தீயோ மன்ஸா

அ. அது மாநவுல ஸாந்தஷன-

(ம)தீந் பூ(ஹா)நந்மே (ரா)

உ. ஹாலா(க)நி விவரித்த லேநு

பால ஸாந்தஷப வேந்மே

லீலா ஸ்தீ ஜங்கு(த)ய(ம)நே

கோலாஹல தூராஜ நுதுயங் (ரா)

### **Assamese**

প. ৰাম ভক্তি সামাজিক(মে)

মানবুল(ক)বেনো মনসা

অ. আ মানবুল সন্দর্ভ-

(ম)অন্ত ব(ক্ষা)ন্দমে (ৰা)

চ. টীলা(গ)নি ৱিৱাৰি লেনু (vivarimpa)

চাল স্বানুভৱ ৱেদ্যমে

লীলা সৃষ্টি জগ(ত)য(ম)নে

কোলাহল আগৰাজ নুতুড়ণ (ৰা)

## **Bengali**

প. রাম ভক্তি সাম্রাজ্য(মে)

মানবুল(ক)বেনো মনসা

অ. আ মানবুল সন্দর্শন-

(ম)অন্ত ব(ক্ষা)নন্দমে (রা)

চ. ঈলা(গ)নি বিবরিণ লেনু (vivarimpa)

চাল স্বানুভব বেদঘমে

লীলা সৃষ্টি জগ(ত্র)য়(ম)নে

কোলাহল আগরাজ নুতুড়ণ (রা)

## **Gujarati**

પ. રામ ભક્તિ સામ્રાજ્ય(મે)

માનવુલ(ક)બ્બંનો મનસા

અ. આ માનવુલ સંજરીન-

(મ)ત્યંત બ્રહ્માનંદમે (રા)

ચ. ઈલા(ગ)નિ વિવરિમ્પ લેનુ

થાલ સ્વાનુભવ વેધમે

લીલા સૃષ્ટ જગ(ત્ર)ય(મ)ને

કોલાહલ ત્યાગરાજ નુતુડગુ (રા)

## **Oriya**

ପ. ରାମ ଭକ୍ତି ସାମ୍ରାଜ୍ୟ(ମେ)

ମାନଖୁଲ(କ)ବେନୋ ମନସା

ଉ. ଆ ମାନଖୁଲ ସନ୍ଦର୍ଶନ-

(ମ)ତ୍ୟଙ୍କ ବ୍ରହ୍ମାନନ୍ଦମେ (ରା)

ଚ. ଛିଲା(ଗ)ନି ପ୍ରିୟରିଙ୍ଗ ଲେନୁ

ଚାଲ ସ୍ଵାନୁଭବ ଖେଦ୍ୟମେ

ଲୀଲା ସୃଷ୍ଟ ଜଗ(ତ୍ର)ଯ(ମ)ନେ

କୋଲାହଲ ତ୍ୟାଗରାଜ ନୁତୁଡ଼ଗୁ (ରା)

## **Punjabi**

ਪ. ਰਾਮ ਭਕਿਤ ਸਾਮ੍ਰਾਜ਼ਯ(ਮ)

ਮਾਨਵੂਲ(ਕ)ਬਬੋਨੇ ਮਨਸਾ

ਅ. ਆ ਮਾਨਵੂਲ ਸਨਦਰਸ਼ਨ-

(ਮ)ਤਜਨਤ ਬ੍ਰਾਹਮਾਨਦਮੇ (ਰਾ)

ਚ. ਈਲਾ(ਗ)ਨਿ ਵਿਵਰਿਮਧ ਲੇਨੁ

ਚਾਲ ਸੂਨੁਭਵ ਵੇਦਯਮੇ

ਲੀਲਾ ਸ੍ਰੀਸ਼ਟ ਜਗ(ਤ੍ਰ)ਯ(ਮ)ਨੇ

ਕੋਲਾਹਲ ਤਜਾਰਾਜ ਨੁਤੁਡਗੁ (ਰਾ)